

Locuinta Redactorului
si
Cancilaria Redactiunii
e in
Strata Morilor Nr. 18.
Serisorile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corespondintii regulari ai "Federatiunei," articolii ramisi si republished se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literarui, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pentru Tofaleni

Spre ajutorirea Tofalenilor, nemorocitele viptime ale b. Apor, au mai contribuit d'in Hatieg prin dlui B. Popoviciu comerciant urmatorii DD.:

B. Popoviciu comerciant 3 fl., Iuliu Popoviciu studinte 1 fl., Nicolau Petroviciu jude primariu 5 fl., Alezandru Petroviciu comerciant 2 fl., Aureliu Petroviciu 1 fl., Ioane Noacu majoru in pensiune 2 fl., Antoniu Sancialu procuror de statu 1 fl., Georgiu Filipu jude singularu 1 fl., Ioane Ratiu protop. 1 fl., Georgiu Ciuciu parou 1 fl., A. Bersanu asesoru 1 fl., Mari'a Bersanu 1 fl., Ioane Noacu sen. 1 fl., Susan'a Noacu 1 fl., J. Miksa notariu comis 50 cr., M. Popescu 1 fl., L. Munteanu 1 fl., J. Chittu controlorul 1 fl., Unu Cristianu 1 fl., Ione Cornea 50 cr., Ioane Munteanu 50 cr., Ioane Popescu 50 cr., Bortola Dall'asta italiano 1 fl., Nicolau Popescu 1 fl., Const. Apostol u jude procesualu 2 fl., Ioane Popu aperitoriu de patria (honvedu) 1 fl., Iosefu Popu invetitoriu 1 fl., Petru Popu vicariu 1 fl., A. Baiasius 1 fl., Ioane Cassianu 50 cr., Demitriu Dariu parou in Rechitova 1 fl. 50 cr., Georgiu Balasius senatoru 1 fl., Nicolau Cassianu parou in Totesti 1 fl., M. Ciuciu 1 fl., Iosefu Jarmar medicu 1 fl., Avramu Ciuciu 1 fl., V. Dumbrava invetitoriu 1 fl., N. Tacaciu 1 fl., Angelo Dall'asta italiano 1 fl., Zanon Francesco italiano 50 cr., Georgiu Nandra 1 fl. — Sum'a totale de 47 fl., 50 cr. v. a., s'a tramsu cu consemnarea in doua ronduri dlui Zahariu Boiu la Sibiu in sensulu apelului Dvostre d'in "Federatiunea."

Guvernul si promisiunile lui

(B.) Sub acestu titlu ceteru in "Magyar Ujság" unu articolu despre multele sarcine nedrepte ce apesa tierra si pre alu ei poporu, care spera cu dreptu evenientu, ca scapandu d'in ghiarele absolutismului de 17 ani, va asta usiurare sub scutul erei numite "constituionale." I-s'a si promis multe lucerni frumose, precum scimu, chiar si caus'a natuiale se dfcea a fi aproape de una solutiune multiumitoria.

Dar' faptelor ni marturesc cu una voce sfasitoria, ca actualul sistem constituionalu nu difere de absolutismul nemtiescu de catu priu mantu'a sa magiara, ba in multe privintie este mai uritu, mai apesatoru si mai ne-suportabilu decat acel rigidu absolutismu. Este dura de prisosu se spunemu, catu de tare s'a amagitu cei ce au acceptat impleinarea promisiunilor inflorilate; este de prisosu se spunemu, ca caus'a santa a natuinalitatii, in loeu de a si resolvita dupa dreptu, su tractata dreptu una calamitate, care trebue inlaturata, nimicita, su batu-jocurita in fine prin una parodia legislativa dintre cele mai ironice.

Inse, daca cestiunca natuiale avu unu rolu atatu de odiosu si inferiore si una solutiune atatu de amara, in camera pestana, de ce stapanii dlelor eu mamelucii loru pururea obedienti, de ce acesti omeni, numiti mandatari, parinti ai patriei, nu s'a adoperatu, ca celu pucinu intr'o parte, intr'o directiune, se dea satisfactiune poporului redusu, prin calamitatile sistemelor trecute, la stadiul miseriei? De ce acei domini constituionali n'a alinatu neci cu catu e negru sub unghia suferintiele poporului d'in sudurile carui-a se ingrasia, se imbuiua, si n'a redusu nece cu unu granu greutatile ce voru inghitii adi-mane tota averea sermanului poporu, ba inca le-au sporiu si le sporesc?

Dar' se lasam si vorbesca in loculu nostru "Magyar Ujság": "Guvernul ungurescu s'a escusatu cu greutatile transiunene, usi'a de separe, frequentata de d'insulu. Lui i-a trebuitu impoterire exceptiunale, tempu multu, in sine una lege pentru ca se pota sustine multele specie odiose ale darei, majoritatea obediente crest in 1868 una seria intréga de legi, prin cari nimici pentru tempu indelungatu cele mai drepte,

cele mai ecuitabili dorintie ale poporului tolerante, anume:

"Paragraful I. art. XVII de lege din 1868 sustine in valore si vigore pana la 31 Diec. 1869 darea pentru consumul de vinu, carne, paragr. 1. art. XX. darea de zacha, paragr. 50. art. XXII. darea de case, paragr. 77. art. XXVI darea proventuale, paragr. 1. art. XXIV darea pentru casigulu personalu si paragr. 1. art. XIV regulamentele si tarifele create de Bach si Schmerling (Atatu de iubiti de Ungari! B.) pentru monopolulu de tabacu.

"Reflectandu la 1848, candu constitutiunea castelor se prefacu in tempu de o septemana in constitutiunea representativa, mediu-locindu-se in 24 de ore, ca nece unu denara se nu se mai duca d'in financale ticeri la Vien'a: poporul priva uimitu la greutatile transiunenei perpetuate d'in anu in anu, fara a se reduce neci chiaru cu o iota, dar' elu a suferit, acceptandu cu amaru si cu mare abnegatiune dilele ultime ale anului 1869, candu, conformu legilor santiunate, aveau se incete cu totulu dñile cele umilitorie si demoralizatorie, cu atatu mai vertosu, pentru ca sub ministrul Lonyay modulu incassarei dñilor sporite prin spele de totu illegali si nedrepte ale culegeree, este totu atatu de necrutatori si neumanu, ca si sub Bach si Schmerling.

"Asi se stam asta-di in lun'a ultima a an 1869; — si ce face majoritatea camerei si fetulu agleli majoritatii pentru multumirea acceptarilor juste ale poporului vecsatu priu incasarea necrutatoria si storsu, dupa insa-si marturirea ministrului finan., pana la extremitate? Cum esecata legile santiunate in 1868? Cum implenesce promisiunile sale?

"Asi, ca, la dorintia ministrului Lonyay, sustine si pentru an. 1870 acele dñi odiose, pana la despusestiunea ulterioare.

"Daca cine va ar' fi dñu in 1861 ca monopolulu de tabacu, un'a d'in cele mai odiose dñi, va chinu si in 1868 pre poporu, lumea aru si dñu, ca este nebunu. Si vedem, ca posesorul d'in Ungaria i este interdisa si asta-di fructificarea pamantului seu prin productiunea de tabacu.

"Pamentu liberu, posessiune libera!

"Nu este ore acest'a o amara ironia la noi?"

Revista diurnalistica.

Ceteru in "Politik" din Prag'a de la 4. decembrie urmator'a corespondintia:

Viena 2 decembrie.

"(Despre Romani'a. Mai multe diuarie publicara in tempu d'in urma unu telegramu tendinosu, cu scopu de a areta, ca principale Carolu d'in Romani'a fu primitu rece la intrarea sa in capital'a Bucuresti. Eu sum bine informatu totu de un'a despre stimulatiunea d'in Romani'a, si relatiunile mele amicabile ce le intretinu cu conducatorii partitei natuionale democratice me scutescu contra suspiciunei ca asin voi a face ministeriul Ghica-Cogalniceanu oresi-care servitul publicisticu. Cu tote aceste me vedu constrinsu a deminti cu tota resolutiunea numita scire tendinosu, numindu-o nefundata. Primirea, pregatita principelui Carolu in Bucuresti, a fostu de totu entusiasticu, si deca ministeriul nu ar' fi strictu multe, prin arangeminte necorecte si fara tactu, insufletirea poporului romanu, care de comunu e cam sanguinicu, ar' fi ajunsu gradu'n supremu. In mai multe cercuri vienes, opusetiunea contra ministeriului actualu este presintata de comunu ca una opusetiune contra principelui Carolu, si chiaru acest'a e minciuna cea mare, carea trebue se o demaschezu cu tota poterea cuventului inaintea partei, alu carei-a organu e diuariulu D-vostre, si carea nu trebue se alba pareri ratecite despre partit'a natuinala romana atatu din Au-

Pretiul de Prenumeratii
Pre trei lune . . . . . 3 fl. v. a
Pre sase lune . . . . . 6 fl. v. a
Pre anu intregu . . . . . 12 fl. v. a

Pentru Roman'a:
pre anu intregu 40 Lei n. 16 fl. v. a
" 6 lune 20 " " = 8 " "
" 3 " " 10 " " = 4 " "

Pentru Insertioni:
10 cr. de linia, si 20 cr. taxa timbrala pentru fiesce care publicatiune separatu. In Loculu deschis 20 cr. de linia.
Unu exempliar costa 10 cr.

stri'a catu si d'in Romani'a. Este de sciutu ca radicarea pre tronu a principelui Carolu a fostu unu opu chiaru alu acestei partite natuinali, si partitele mari serioze nu si schimba politica de adi pre mane, si astu-feliu de acte de importanta principiale sunt numai calauzii cari conduce la ajungerea scopurilor loru. Partit'a, carea sub condusa barbatilor Brateanu, Rosetti, Golescu etc. a lucratu in favorul consolidarii statului romanu, si-a recunoscutu numai decat eroarea, comisa prin alegerea lui Cus'a de principe, si a decisu alu declarat'a radicandu pre tronu de reginte ereditarii pre unu principe d'in un'a dinastia straina. Dreptu ca acesta partita era mai voiosa se alega unu principe de origine romana, inse in urm'a impregiurarilor su silita se radi se pre tronulu romanu unu principe germanu, asi alese pre principale Carolu de Hohenzollern, si de la incepere au fostu toti si sunt si acum'a multiamiti cu alegerea acest'a. Principale Carolu s'a arestatu de unu barbatu bine educatu, seriosu, desceptu, parsimonialu si activu, de unu barbatu provediutu cu tote calitatile, cari se reeru neconditiunatu la regenerarea societatii romane. Conducatorii partitei bratiane, carea su multu despriu, calumnata si forte adese ori reu intielesa, stau inca si adi in cea mai intima comunicatiune cu principale Carolu si cu famili'a lui, si anume cu parintele acelui-a, care reside in Dusseldorf. Impregiurarea, ca principale Carolu a fostu constrinsu de consideratiuni diplomatice a demisina ministeriulu lui Brateanu, o intielegu predeplinu si o escusa chiaru acelui-a, cari ar' fi chiamati in loculu primu a i face opusetiune.

"Principale Carolu are a implini in orientu una misiune. D'insulu o va implini in contielegere cu partit'a natuiale. Ideele acestei partite voru domni in Romani'a chiaru si atunci, candu venirea ei la guvernul s'ar amena inca pre unu tempu. Precum se pota crede ca ministeriele, cari se schimba unulu pre altulu, sunt numai pause, cari implu tempulu inainte de actiune, chiaru asi este de credintu ca partit'a natuiale si-va tramite era-si in ministeriu barbatii sei cei mai apti in data ce va sosi de nou tempulu aciunii, carea odata parea a fi aproape."

Camer'a representantilor Ungariei.

Siedinta de la 4 decembrie.

Presedinte: Somsich. Notariu: Col. Széf. D'in partea regimului au fostu de satia ministrii: Mikó, Gorove, Lonyay.

Dupa autenticarea protocolului se presinta mai multe petitiuni, cari se tramtii la comisiunea petitiunaria.

Miletiu mentineaza cu parere de reu, ca respectivul ministru nu a respunsu la una parte a interbelatiunei sale.

Presedintele lu provoca, ca se presinta projectu de conclusu, ca-ci elu nu pota dispune ci numai camer'a.

Iuliu Kautz, raportorul comisiunei financiare, presinta projectul de lege relativ la abrogarea timbrului diurnalisticu de la 1. ianuarie 1870 si la regularea competitiei pentru insertioni si anunturi. — Se va tipari.

La urgitarea lui Majthényi, presedintele promite, ca se va pune la ordinea dilei catu mai curendu.

Cont. Sam. Vas s'interpeleză pre ministrii de comerciu si finanacie, ce dispusetiuni au facutu pentru ajutorire si aperarea intreprinderilor industriali.

Gorove, ministru de comerciu, respunde ca, in contielegere cu ministerulu de finanacie, a dispusu ca institutiile pecuniarie se doteze mai bine.

Interpellantele este surprinsu de acestu respunsu, ca-ci guvernul trebuia se ajutore de-a-dreptulu industri'a de fabricie, ca-ci asi n'aru si fostu espusa la atate-a daine si pericole. Dece, nu este multumitu cu respunsulu.

Camer'a ince lu iè spre sciintia.

Em. Mikó, ministru alu comunicatiunei, respunde la interbelatiunea lui Szakács adresata in caus'a regularei fluviului Tisza. Dice, ca elu a sprinuitu de la incepere d'in tote poterile sale acesta opera de utilitate publica, insa camer'a, pentru a evita cu orice pretiu deficitulu, a acordatul forte mici sume pentru intreprinderea

538
518

cestiunata; deci, elu n'a potutu face numai atâtu-a cătu-i au consesu mediu-locele. Numai 1/6 parte s'a votat d'in spesile recerute; ministrul spereza inse, că în budgetul ce se preteze, camer'a nu va denegă mediu-locele materiali recerute cu atâtu mai vertosu, că-ci esundatiunile Tisoi au devenit degă periculoase.

Dan. Szakács si spune cu anim'a plina de dore, că daunele ce le-au suferit agricultorii pre unu tenu mai multu de 100 jugere, prin esundatiunile Tisoi, nu se potu atribui de cătu mai curendu la ordinea dilei, că ci este vorba de mai multe milioane d'in averea particularilor, cari aru fi pagubiti, daca acestu objectu s'ar mai aménă.

Președintele si-expune parerea, că acăsta cestiune se va potă desbată indată ce budgetul va urmă la ordinea dilei.

Alesandru Csiky presinta urmatorulu proiectu de conclusu: Camer'a desaproba procederea ministrului de instructiune cu privire la scoalele comune de Agri'a si lu indruma ca, conformu decisiunii reprezentantiei cetatienești, să recunoște de comune scolalementaro suprema ce se află in edificiul liceului si să restituie in dreptarile sale senatului scolasticu alesu de reprezentanti a cetationoșca. — Se va tipari.

Ern. Simonyi doresce ca, in intielesulu regulamentului, să se prezinte la incepul lunci nu numai registrul interbelatiunilor remase fără respunsu de pre lun'a trecuta, ci alu toturor interbelatiunilor de mai inainte, cari au acăsa sorte.

Jasth nu află in regulamentu una atare dispusițiune.

Bar. Lud. Simonyi springesce pro Ern. Simonyi pentru motivul că, daca nu s'ar ființat in vedere acăsta dispusițiune, multe d'in interbelatiunile vechio ar fi considerate de prescrise.

Bobory si Almásy inca voiescu tiparirea tuturor interbelatiunilor, inse președintele punendu întrebarea, camer'a sustine usulu do mai inainte.

Iul. Schwartz interbelaze pre ministrulu Eötvös, cindu va substerne camerei, conformu §. 148, art. de lege XXXVIII. din 1868, raportulu despre starea instructiunei publice si proiectele de legi relative la gimnasio, scoale reali, universitate, politehnica si la alte instituti supreme de instructiune. — Se va comunica ministrului de instructiune.

Membrii camerei presintara apoi biletel de voturi pentru alegerea comisiunei de 7 insi ce are a se emite in afacerea revisiunei societelor finali de pre an. 1867/8. Deputatul d'in stang'a nu au votat. Biletele deputatilor de partia dreptă aretau urmatorile nume: Salomon Gajzág, Car. Harkány, Em. Ivánka, Paulu Ordódy, cont. Ladislau Pejáchevich, Ioanu Vályi si Bela Wodjaner. Resultatul votarei se va incunoscintia in siedint'a viitora.

Notariulu cetesce proiectele de legi relative la venitul de case, la contributiunea cascigului personalu, la dările de tabacu, zaharu, vinu si carne. — Camer'a le primesce un'a dupa alt'a fără vr'o observatiune.

Ar' fi urmatu desbaterca a supr'a projectul de lege relativu la vinderea fundurilor necommissabili ce se află

pre bunurile domeniali, inse projectul fu retrasu de către ministrul finanțelor.

Se cetesce projectul de lege relativu la cumpărarea banurilor de Mácsa Eeskend si Valkó-Szt-László. Car. Bobory observa, că asemenea afaceri să se prezinte dietei inainte de actul cumpărarei, nu in urma. Se roga, ca acăta dorintia a sa să se induca in protocolu. Projectul de lege se primește in generalu si specialu, si conclusulu sectiunei centrali si financiarie se induce in protocolu.

Se cetesce projectul de lege relativu la sum'a de 150,000 fl., receruta pentru caletori'a Majestății Sale in Orientu. — Car. Bobory observa, să nu se acorde nece unu suplementu către acăta suma.

Svetozaru Mileticiu nu voteaza sum'a ceruta, că-ci caletori'a Majestății sale in Orientu are unu caracteru inimicu pentru poporele d'in Orientu (Contradictiuni.) Daca ar votă acăta suma, ar' vătăma sentimintele servilor. Parerea sa este că acă ce au suatu Majestății sale caletori'a sunt a se pune sub acusatiune. — Majoritatea camerei primește inse projectul d'in cestiune.

Ordinea dilei: Raportulu comisiunei de immunitate a supr'a cerei tribunului de presa pentru a potă execută sentintia cunoscuta, pronunciata de tribunalulu de presa contra deputatului Alesandru Romanu.

Comisiunea de immunitate, alu carei-a raportu este cunoscutu cetitorilor nostri (A se vedea siedint'a dietei de la 29 noiembrie, Nr. 132 alu „Fed.”), recomanda incuviintarea cererei tribunalului de presa. Raportorul Paulu Hoffmann espune de nou motivele, in urm'a caror-a comisiunea de immunitate si-a adusu conclusulu său pentru estradiunca lui Alesandru Romanu.

Ern. Simonyi: Eu nu cunoseu, onorab. camera, nece cuprinsulu nece intielesulu articulului, in urm'a carui-a deputatul Ales. Romanu s'u trasu la judecata. Nece nu voiescu a vorbi in meritu. Dupa parerea mea, nu este acă locul a decide, daca subverseza său ba delictu de presa, daca condamnarea a fostu corecta său ba, inse acă e locul ca să intrebu, este ore motivatul precum se cuvino raportulu comisiunei pentru immunitate său ba? Celu mai esentialu punctu, dupa parerea mea, alu raportului este nebasatu; acestu-a este punctul alu 3-le, unde să dică, că „sentintia condamnatoria să a adusu prin judecatoria legală. Onorabila camera, eu negu, că ar' exista in Ungaria judecatoria legală in cause de presa. Singurul legea d'in 1848 dispune in cause de asemenea natura; acăta lege dice: „a supr'a delictelor de presa va judeca publice jury-ulu; ministeriul este impoternicitu a midi-loci prin ordinatiunea organizarea scaunelor de jurati, conformu principiilor proiectului de codice penal de la diet'a trecuta.“ Acăta dispusițiune a legei să a execute, daca mi aducu bine a minte, inca in 1848 si conformu codicelui penal, primiu de către diet'a d'in 1843, s'u infiintatua scaune de jurati pretotindene in tiera, inse aceste scaune nu s'u mantinutu, si procedura legale inca s'a abrogat. Eu nu aflu alte dispusițiuni relative la infiintarea scaunelor de jurati nece in legile d'in 1867—1868—1869 nece in cele d'in 1848. Scaunele, cari func-

tiunea astă-di in delictele de presa, nu s'a infiintatua conformu dispusetiunilor legei memorate; era alta lege nu esiste, prin carea ministeriul ar' fi impoternicitu a infiintă alte tribunale. Deci, eu nu recunoscu de legali tribunale actuali. Pră-bine sciu, că esiste una ordinatiune ministeriala, prin carea s'a infiintatua jury-uri si tribunale pentru delictele de presa, inse acăta ordinatiune n'are neci o base legală. Acăta ordinatiune ministeriale a fostu emisa in urm'a conclusului camerei si, daca nu me inselu, a fostu primita si de cas'a de susu si asiă, ca conclusu alu camerei, s'a pusu in valoare; inse eu nu vedu nicairi in legile noastre urm'a, că conclusele camerei aru potă suplēni legile (In stang'a: Así este): legile nu potu să fie suplēnite prin concluse mai vertosu atunci, candu judecatorile au a pronunciă sentintie a supr'a averei si libertății personale a cetățenilor (Aprobare in stang'a). Tribunalele, cari nu sunt infiintate după legi, lasa a se presupune că, daca sunt constituite de guvern, ele sunt tribunale esite d'in arbitriul guvernului; era daca sunt create de dieta, ele sunt productu alu arbitriului majoritatii dietei. (Provocări: Tote legile sunt facuto de majoritatea dietei). Bine, daca acăta idea a fostu sprinjinita de ambele camere a le dietei, pentru ce nu s'a subternutu Majestății Sale prin guvern in forma de lege? Acestu proiectu nu a fostu primitu de toti trei factorii legislatiuni, că-ci Majestatea Sa nu l'a incuviintatua prin sanctiunea sa. Eu presupunu că cas'a, pentru carea legislatiunea nu l'a subternutu Maj. Sale pentru a fi sanctiunatua, este că camer'a n'a credutu a-i potă casciga sanctiunarea. Ori-care ar' fi inceausa, atâtu-a este siguru că nu este certu a dispune prin concluse dietali despre avereia si libertatea personale a cetățenilor. Deci, pana ce nu se va aduce lege in acăta privint'a; pana ce delictele de presa nu voru fi judecate prin tribunale legali; ori-ce causa de presa să vina inaintea camerei, nu-mi voi dă nece candu consentientul ca vr'unu membru alu camerei, fia elu ori-care, să fie estradat in urm'a sentintei unui tribunalu, care nu este basatu pre lege. Acestu-a este motivulu, pentru care me opunu estradiunei. (Aprobare in stang'a).

Iosifu Hodosiu. Onorabila camer'a! Vreau să vorbescu in contr'a propunerei comisiunei de immunitate. Voiu fi forte scurt si me voițe strinsu in objectu. Io punu intrebarea: Președintele tribunalului de presa pentru ce s'a adresat camerei cu rogarea de a estrada pre condeputatul nostru Alesandru Romanu? Ore pentru acăa ca comisiunea de immunitate si in urm'a ei camer'a să dica numai puru si simplu că: extradatur; său pentru acea ca comisiunea de immunitate si in urm'a ei camer'a să veda si să cerceteze: ore nu este acă persecutiune nedreptă, neadmisibilă? Io asiă cred că detorint'a nostra este a cercetă acăta d'in urma. Si io voi demunstră, că in casulu presentu este persecutiune nedreptă si neadmisibila. Condeputatul nostru Alesandru Romanu este trasu in procesul de presa pentru „Pronunciamentul“ d'in Blasius, pentru articlii d'in „Federatiunea“, cari se referesc la acelui Pronunciamentu; acesti articli au aparutu in „Federatiunea“ in lunele de veră ale anului trecutu; noi scimus, că in contr'a autorilor acestui Pronunciamentu s'a urditu procesu criminalu la tabăra

Omu luminat u eră bine sciindu că cele patru puncte, „necum neinvetăti“, dar' nici carturarii le intielegu, ci numai i pléve vorbește¹⁾ elu judecă Unirea d'in punctul de vedere alu folosului nationalu. Nimeni nu sciă mai bine si nimene mai multu de cătu d'insulă n'avă curagiul de aretă fraudă, tradarea si violență prin care se facuse acăta unire. Elu, ca si Klein,²⁾ areta că scopulu eră de a immulța prin Uniti, in folosulu Ungurilor, numerulu scadiu alu Catolicilor, si a desbinda, a slabbi, si a arunca pre Romani, sub proteste de religiune, in noua servitute ungurésca. Elu areta,³⁾ dupa Bethlen, cumu la sinodulu d'in 1701, in care se subscrise acea fatală unire, „multimea cea mare a preotilor romanesi ca nisice berbeci negri unii mergea inainte altii pre de laturi, altii d'in dereptu: multi mergea plangendu, si unii d'intre d'insii dicea: Acumu seceră ordiulu, dar' dupa ordiu voru seceră si grăbulu⁴⁾ cumu imperatulu de o parte publică patente, că liberu este Romanilor a treco la ver-care religiune, era de alt'a, scriea in secretu, să nu gandescă cu patent'a, ci d'in tota poterea să se nevoiesca a lăsi Unirea; cumu se trimiteau catane nemtiesci asupr'a celoru ce remaneau credinciosi beserecei stră-

ru Unguresci la Pestă; voi cari mergeticu cutesantia pana a dă Romanilor „uniti“ numele strainu si uritudo „catolic“ ca-sicum a fi unitu in patru puncte cu catolicii, ar' insemnată a fi catolicu adeca Unguru, papistu adeca jesuitu; voi cari prin acăta si alte asemenea criminale apucature cercatari a rumpe de totu una parte insemnată a Romanilor d'incorpulu celu mare alu națiunis, — auditi pre profetulu Sîncaiu si pana mai este tempu, convertitive⁵⁾ Red. „Fed.“

¹⁾ Chron. a. 1514.

²⁾ Chron. a. 1696.

³⁾ Chron. a. 1701.

bune;⁶⁾ cumu la inceputu, preotii romani, dupa promisiunile ce li se dedese, se insielasera a crede că ei, prin Unire, fără de scirea loru, toti s'a boierită; ci dupa ce vediura cu timpulu, că totu intru acela-si statu remasera, inceputa omenii a se lăpăda de Unire si a pofti preoți neunuti cari să le servescă, „pentru care apoi multe baiuri si nevoi au avutu, pentru că acelora-nici pruncii li se botează, nici mortii li se ingropă.“⁷⁾ Arăta, in fine gonele, intemnităriile si tote suferintele credinciosilor,⁸⁾ cari nici episcopu aveau.

Se intreba Sîncaiu nu o data, ce folosu au avutu Romanii d'in acăta unire, la care éta cum respunde:⁹⁾ „Latinii pră multu s'a ajutat prin Uniti, pentru că proprietățile loru (a Catolicilor unguri) numerandu si pre Uniti, cu multa mai mare eră, numai de le-aru si multiamitu Unitilor, său de le-aru multiamu si in timpulu de acum. Ci noi Romanii, de vomu luă afară clerulu celu unitu, carele inca mai numai atâtă se socotesce cătu a cincea rota la caru, ce folosu amu avutu său avemu d'in tote aceste-a. De vrei a intielege si mai apriatu lucrurile aceste-a, citesc pre „Cserei.“ Care Cserei éea apoi cum vorbesce la Sîncaiu¹⁰⁾ despre vladică Atanasie care facuse Unirea, că mergundu elu la Vien'a, de cardinalul Colonich cu forte mare cinsti s'a primitu si i-au aruncat unu lanchu de aur in grumazi; acăta i-au fostu tota mergerea inainte, că tocmai precum lucra dracul, de cauta voi'a omului, pana ce-lu aduce la pecatu, apoi lu porta pre unde vră, asiă au facutu si cu vladiculu, pana candu l'au apucat in cursa: pentru că papistasi cu tota sfîrșita la cinstită pan' atunci, ér' dupa aceea i-au lăuatu tota ocarmuirea d'in mana, si este unu Iesuitu lan-

⁴⁾ Chron. a. 1700.

⁵⁾ Chron. a. 1698.

⁶⁾ Chron. a. 1702. 1703 etc.

⁷⁾ Chron. a. 1699.

⁸⁾ Chron. a. 1701.

găsca d'in Mureșiu-Osiorhei, dar' scimu si ace'a, că Majestatea Sa Imperatulu s'a înjuratu d'in gratia a concede sistarea incusitiei in contr'a acelora autori; era Ale sandru Romanu se trage in procesu dupa estrea acelui actu de gratia, si nu ca autoru, pentru că nu elu eră autorulu acelui „Pronunciamentu”, ci numai pentru că l'a publicatu in diurnalul său „Federatiunea”. Acum intrebă: daca cercetarea s'a sistat in contr'a autorilor unu aptu, se mai poate ore urdi procesu pentru acel'a-si faptu, si inca in contr'a unui-a care nu este autorulu faptului? Si poate-se ore urdi procesulu dupa actulu de gratia? Io asid credu, că nu.

Dar' să cautăm actele procesului insu-si. Ale sandru Romanu, pre timpulu candu a esită in „Federatiunea” articlui relativi la „Pronunciamentu” si reproducatorii de acestu Pronunciamentu, n'a fostu in Pest'a; elu se departase de a casa pre timpu mai indelungatu, si a incrementat redactiunea sub responsabilitate colaboratorului Augustu Horsia; acestu colaboratore si redactore in absența lui Ale sandru Romanu, citatul fiindu ca martore la pertraptarea finale inaintea seauului juratilor, a marturisit că seie: cumă nu Ale sandru Romanu este autorulu acelor articii, si scie de alta parte că cine este autorulu loru, dar' acăst'a nu la pertraptare o poate spune, ei numai pe calea instructiunei.

Legea dice, că redactorulu numai atunci poate fi judecatu, candu autorulu nu se poate eruă. Si ore autorulu nu se poate eruă in urm'a fasiunici acestui martore? Si nu eră ore detorint'a presiedintelui tribunalului si a tribunalului chiaru a curmă pertraptarea, si a lasă urmarea instructiunei mai departe?

D'in aceste tote, domniloru, este evidentu, că in contra lui Ale sandru Romanu s'a urmatu persecutiune nedrepta, nelegale, si neadmissibila. Si detorint'a nostra este că atunci, candu suntemu convinsi de inocentia unui cetatianu alu nostru, — fia acel'a ori cine ar' fi, — să nu lasămu a se esecută o sentinta nedrepta adusa potrivit d'in necunoscint'a lucurilor, pote d'in patima in contra lui.

Dreptu cea io sum de opinione că, dupa ce pentru unu faptu ai carui autori, numai in cercetare fiindu, s'a agratiat, nu se mai poate urdi procesu nici contra autorilor si cu atâtua mai pucinu contra acelor cari numai au publicatu in diurnale acestu faptu fără să fie autori; că dupa ce, prin urmare, in casulu presentu nu este obiectu de delictu, ba lipsesce chiaru si subjectulu; si dar' că dupa ce acel este evident, persecutiunea neadmissibila: astăd, cererei presiedintelui tribunalului de pressa pentru estradarea condeputatului nostru Ale sandru Romanu se nu se dă locu.

In acestu intielesu amu onore a pune la biouroul onorabilei camere o propunere contraria celei ce a datu comisiunea de immunitate, si me rogu a-i se dă cetire; observu că astăd a mea propunere este subseria d'impreuna cu mine si de alti deputati amici de principiu ai moi.

Notariul tu ceteroce acăstă propunere precum urmeaza:

„Considerandu, că articlui incriminati d'in „Federatiunea” se referescu la Pronuncimentul

d'in Blasiusi si că investigatiunea contr'a auctorilor Pronunciamentului s'u sistata prin gratia Majestății Sale;

„considerandu, că memoratulu procesu de pressa s'a intentatutu contr'a lui Ale sandru Romanu dupa sistarea prin gratia a investigatiunei;

considerandu, că d'in actele procesului apare că, pre tempulu candu au aparutu in „Federatiunea” acei articii, Ale sandru Romanu a fostu indepartat in tempu mai indelungatu si redactiunea diuariului a fostu condusa prin Augustu Horsia, sub responsabilitatea acestui-a;

„considerandu, că Augustu Horsia, fiindu ascultat la pertraptarea finale ca martor, a marturisit, că nu Ale sandru Romanu a scrisu acei articii si că scie cine i-a scrisu, ince nu poate să li spuna numele la pertraptarea finale ci numai pre calea investigatiunei;

„fiindu lamuritu d'in tote aceste, că una fapta, a carei-a investigatiune s'u nimicita prin gratia, nu mai poate fi obiectu de procesu si că prin urmare in casulu de fatia lipsesce atâtua „corpus delicti” cătu si subjectulu,

„fiindu lamuritu d'ara, că procedur'a contr'a lui Ale sandru Romanu nu este decâtua persecutiune nedrepta: propunem, ca camera să enuncie, că „concessiunea cerută de presiedintele tribunalului de jurati din Pest'a contra deputatului lui Ale sandru Romanu este denegata.”

Pest'a, 4. dec. 1869.

Iosifu Hodosiu,
Sigism. Borlea,
Lazaru Ionescu,
Lad. Buteanu,
deputati.

Ioanu Paczolay, fiindu si elu unu membru nedemnlu alu comisiunei pentru immunitate (Provocari viu Asi e! Astă e! Ilaritate), voiesee a dă lamuriri. Tribunalul de pressa, — dice oratoriul, — sa infiintatui prin mandatul dietalui si camera a primitu totu-de-un'a raporturile d'in partea tribunalului de pressa, prin urmare acestu tribunal este legalu. Persecutiune nu subverzeza, căci Ale sandru Romanu nu este trasu la judecata ca deputatul ci ca redactoru. Comisiunea de immunitate n'a potutu d'ara de cătu să propuna esecutarea sentintei condamnatorie.

Emericu Henszlmann spriginesce propunerea lui Ioanu Hodosiu, d'in cauza că, contra spiritului institutiunii jury-ului, jurati d'in anulu trecutu au remasu si pentru anulu curinte (Miscare).

Bela Percel observă, că organizarea jury-ului statutoriu in legile d'in 1848 nu s'a schimbătu nece decâtua, căci organizar este in vigore, camera a impoternicit ministeriulu numai cu privire la procedura; astăd d'ara nu este adeveratu că tribunalulu, prin care s'a pronunciati sentint'a, a fostu illegalu.

Ioanu Kiss (romanu renegat) cere a se respinge opinionea comisiunei pentru immunitate. — Balt. Ha-

Iász, Iosifu Iusti spriginiște opinionea comisiunei pentru immunitate, era Svet Mileticiu, Eman. Kalló, Ales Csiky si Mátyus o combatu.

Colom. Tisza aproba procedur'a comisiunei pentru immunitate. In principiu inse dă dreptu lui Ernestu Simonyi, că ci oratorulu inca este de opinione, că asemenea judecatorie trebuie să fie organizate prin legi. Daca acăstă procedura se poate justifică pentru putinu tempu, nu este corectu, că aproape de trei ani nu s'a regulat prin lege procedur'a acestor judecatorie. De altminter, in delicti de pressa, individii cari nu sunt deputati inca sunt judecati prin tribunalele de pressa; principiul egalitatii ar' fi d'ara vatematu, daca s'ar face vr'una exceptiune cu privire la deputati, căci de-si deputatulu, ca atare, trebuie să aiba unu anumitul drept de immunitate, dar' pentru faptele sale comise afara de dieta nu poate să aiba privilegiu (Aprobare in stang'a.) Oratorulu nu va primi nece candu motivarea, că camera ar' avea detorint'a de a estrada pre unu membru alu său in urm'a unei sentinti pronuntata prima atare judecatoria legala; elu este de parere, că nu esiste judecatoria, nu esiste foru, care prin sentinti a sa să pota obliga camer'a la estradarea unui membru alu său; acesta nu inseamna, că camer'a nullifica sentinti a judecatoriei, căci nu are acestu dreptu, ci că sentinti nu se poate executa pana ce condamnatul este membru alu camerei. Camer'a trebuie să aiba acestu dreptu in urm'a pusetiunie sale suverane. Cătu pentru casulu de fatia, intrebarea că subverzeza ore persecutiunea său ba, nu este lamurita; căci d'ara este adeveratu, că articlui incriminati nu se referescu decâtua la pronunciata menitul d'in Blasiusi; daca este adeveratu, că acești articlui s'a scrisu inainte de actulu agratiarei si nu dupa acea; oratorele vede intr'adeveru că este persecutiune nedrepta ca, fiindu auctori faptei criminali agratiati, cineva să fie condamnatu numai pentru că a publicat acea fapta criminale. Tota confuziunea procesului d'in cestiune vine de acolo, că actulu de agratiare a suspinsu investigatiunea, acea ce nu e constitutionalu, căci altmintera procedur'a legala a judecatorielor ar' fi illusoria. Agratiarea poate să ierte pedeps'a, dar' nu poate suspinde incusitiunea (Aprobare.) Insusitiunea nu se poate suspinde prin agratiare din cauza că, in casulu unei crime s'ară vătăma drepturile celor alti cetatiani era in casu candu acusatulu este nevinovat, ar fi despoiatu de dreptul de a-si dovedi innocintia. (Aprobare in stang'a.)

D'in aceste motive, oratorulu dechira expresu că d'ara s'ar cere in momentulu de fatia votarea a supr'a acestoi cestiuni, elu ar' vota contra opinionei comisiunei de immunitate, adeca contra estradiunii deputatului respectiv. (Aprobare in stang'a.) Inse primesce propunerea deputatului Mattys, ca acăstă cauza să se remita comisiunei de immunitate pentru ca obcuritatele să se lamuresca (Aprobare in stang'a.).

Demitr. Horváth spriginesce opinionea comisiunei, era Vincentiu Babesiu o combatu.

Paulu Hoffmann, raportorul comisiunei pentru immunitate, mărturizează in cuventul său finalu opinionea comisiunei.

Presedintele camerei anuncia, că 40 de deputati d'in stang'a, in doua rogori subsemnaté cete de 20 insi, au cerutu votare nominale, era alti 20 de deputati au

ga d'insulin pururea, fără de a carui-a scire si voia nici o carte nu poate scrie cui-va. Bucurosu s'ar' lasă de unire ca acăstă, dara nu-lu lasa. De au mancatu saratu, băe, că adeveratu i-oru imple pacharulu. — La care Sîncaiu adauge: „Ce serie aci Cserci, numai despre Jesuiti trebuie intielesu, macaru că si acumă se află nebuni ca accia, carii găndescu că gr. catolicii pentru că se numescu Uniti, trebuie să fie supusi Romano-Catolicilor: ci intiepliunea arăta, că și fii unitu cui-va atât'a insemnă media, cătu a fi lui asemene si nu supusu. „Baremu de s'ar' areă si cu fapta, ce arăta intiepliunea.

La anulu 1721 d'in Chronica. Sîncaiu arăta cum Romanii unindu se cu Rom'a, pierdura dreptula de mitropolie ce aveau mai inainte. Elu spune că episcopulu Patachi, care si latinu se facuse, si bagase in capu inca de teneru, că nu poate fi vre o episcopia adeverata pre lume, de nu va fi intarita de patriarcu Romei; că acestu Patachi ceru canonisare episcopiei Fagarasiulu de la papa de la Rom'a. Inse, „beserică Romanilor d'in Ardélu (dice Sîncaiu), alu carei-a archiepiscopu S. Teofilu au siedit in soborulu celu de antăiu a tota lumea si de anăiu de la Nice'a, unulu fiindu d'in cei 300 SS. parinti, ce lipsa au avutu de intarirea patriarcului Romei? Au nu pentru aceea s'a facutu episcopia Fagarasiului, ca să se ingrope mitropolia Belgradului? Dara pentru ce să se ingrope mitropolia? Au nu pentru aceea ca Romanii să fie supusi nemurilor acelor-a pe care ei le-au intorsu la crestinete? Venindu apoi a vorbi despre bul'a papii Clemente XI, prin care se intaresce episcopia Fagarasiului sub chiamarea său chramulu S. Nicolae, bula in care se vorbesce de Greci, Ruteni, Romani, Rasciani si altii, Sîncaiu constata inainte de tote că Romanii tienendu chramulu celu vechiu alu arcierisal sale, chramulu Pră-Sanctoi Treime, n'a primitu bul'a patriarcului Clemente; dice apoi despre acăstă bullă. „multe bulle patriarcicesci am cete in viața mea, dar' bullă incalcita si fără intie-

lesu ca acăstă n'am ceteit; dora Domnedieu au turburat mintea celui ce o-a scrisu, pentru că n'a fostu spre binele si folosulu, ci spre reul si stricarea Romanilor d'in Ardélu.“ Er' dupa ce dă extractulu ei, dice: „despre bull'a acăstă cu adeveratu mai multe asu potă grai, căci ce Greci, că Ruteni, că Rasciani său Serbi au fostu pe ramea acăstă in Ardélu, carii să se fia unitu? au nu si au aratat curtea Romei pris numirea nemurilor ce nici au locuitu in Ardélu, necum să se fia unitu cu miliile, tota nesciintia si necunoscintia nemurilor pe care vreă să le pasca? Dîsei ca asu potă mai multu cuventă, dara me temu de limbele cele clevelelor si de crierii cei goli, carii lesne aru potă sterni despre mină ce neci găndescu candu scriu acestea. O intrebare totu-si inrasneacu a face, care este acăstă: D'intre domni archierei romanesci d'in Ardélu, adeca Ioanu Bobu si Vasile Moga, carii si astă-di in diu'a de Santa-Mari'a mare d'in anulu 1811 traiesc, care s'ar' potă dice celu adeveratu urmatorul alu Santului Teofilu?“ Sîncaiu gasesce de priso-su a respunde că Mog'a.')

Vorbindu despre acestu Teofilu, Sîncaiu dice; „fiindu că Teofilu se iscalesce pre sine, numai alu mitropoliei Gotiei, mare intrebare este, a carei-a cetăti mitropolitul au fostu? mie mi se vede că ar' fi fostu alu Belgradului d'in Ardélu, pentru că incepitul mitropoliei cei romanesci d'in Belgradu aiurile nu-lu astu: tardiu sfirsitulu ei s'a facutu in anulu 1721, candu s'a milostivitu Innocentie papa de la Rom'a (mai antăiu Climentu) a ne dăruilu cu episcopia Fagarasiului in loculu mitropoliei Bel-

gradului, pentru accea pentru că ne-amu unitu cu biserica Romei.“¹⁾ Ce satira amara!

Să mai citemu urmatorile cuvinte ale lui Sîncaiu despre Unire.²⁾ „Unirea n'a statu necistă d'in alta, fără cumai să nu clevetim pre cei ce se temă de biserica Romiei, pentru obiceiurile loru, era noi Romanii să tiene obiceiurile bisericei Resaritului, si Latinii inca să nu ne clevetescă pre noi, căci cele patru puncturi, care sunt intre Uniti si Neuniti (cu ertare să fia disu de mine) necum să le scia Romanii cei prosti si neinvetati, dara d'intre carturarii romanesci inca multi nu le intielegu, ci numai pleve vorbesu, neintielegudu unulu pre altul. Unirea acăstă mai pre urma numai poporul au folositu că acăstă-a au dobândit u pucina scutintia cam anevoie, dara nobilii au remasu si remasu cu buzele drăbătitoare para astă-di, căci Latinilor destul le este că, inselându pre Romanii in partea loru, au potutu invinge cu numerulu pre Calvini, carii in sine era cei mai tari in timulu acelu-a.“

Căte era să ne mai spuna Sîncaiu despre Unire, daca mergea elu cu Chronică mai nainte de anulu 1739, chiar de unde istoria Unirei deveniște mai interesante!

D'in cari tote se vede că elu, Sîncai, ca si Klein episcopulu, Klein calugerus, Petru Maior, si toti Blasianii luminati d'in seculu XVIII, cunosea totu reul fatal produsu prin Unire, nici vedea altu leeu, de o cam data, spre a micsoră său alină reul, de cătă strictă marginire in cele patru puncte, de nimene intieles.

Să trecemu la ideele politice-sociali ale lui Sîncai.

(Va urmă).

¹⁾ Chron. a. 1721. ef. a. 1897 unde dice: „D'intru acăstă-a poti culege cătu s'a nevoit u dusmanii spre stricarea nemurului romanescu. Jesuitii inca asie lucă pentru folosulu Romanilor, ca ei apoi să oblaudeasca preste Romani. Dreptu-acăstă n'a si numit Pater Barani pre Teofilu metropolitul, cum era, ci numai episcopu.“

²⁾ Chron. a. 325.

³⁾ Chron. an. 1514.

eesutu amăndarea votarei pana pre poimane, si astă ce
stiuie nu se poate decide astă-dă.

Siedintia urmatoră este anunțată pre luni la 12 ore.

Siedintia se închide la 2^{1/2} ore d.m.

Romania.

Mari'a Sa Domn'a a trămisu d-lui ministrul presidențial următoarea scrisoare:

Dominul presedinte.

Adunca miscata de simpatia primăriei, al cărei obiectu am fostu, din partea națiunii romane, și doritoria a consacra memorie a dilei întrării mele în capitală, punu la dispoziție d-vostre 10,000 franci, rogându-ve să binevoiti și afectați procentele lor la formarea unui micu daru pentru 3 fete sarmâne, din care 4 în București și 4 în Iași, pentru dîna aniversara de 12 noiembrie.

Ve rog, domnule presedinte, să aveți bunătate să la dispoziție ce vă crede cele mai cunoscute, pentru realizarea acestei dorințe, și să primiți totu în acelui timp expresiunea sentimentelor mele celor mai destinate.

București, 16. Noiembrie 1869.

Eliabeta.

In siedintă de ieri, 18 nov. Senatul, după comunicatele ordinare ale dñeii — între care acordarea cătoru va congedie — a procesu la alegera a două membru, cari să asiste la comitatul de vendire a bunurilor Statului, operațiune remasă din siedintă precedente, și să legă dnii colonel Locusten și Costin Varnavu. Ca delegat, care să supravegheze din partea operațiunile casei de depunori și consemnatări, Senatul alege pre dlu Nicolae Niculescu, er' ca delegat, care să asiste la tragedia la sorti a obligațiunilor rurale, se alege d-lu Ionu Costescu.

După aceea se procede la alegera comisiunii de petiții, compusă de 7 membri.

"Rōm."

NOUTATI STRAINE.

FRANCI'A. Discursul de tronu al imperatului Napoleon la deschiderea parlamentului (29. nov.)

Domnilor senatori!

Domnilor deputati!

Nă e lucru usioru a introduce în Franci'a intrebunțierea regulată și pacifică a libertății. De vre-o căteva luncă societatea pare să amenință de posibile subversive, libertatea periclitată prin escusele pressei, și ale intrururilor publice. Totu insula se întrebă, pana candu va dura pacientia guvernului.

Opiniunea sanetosa publică s'a exprimată de către opozitie punivers. Atacurile impotente au servit numai spre a arăta firmitatea edificiului fundat prin sufragiul națiunii. Incertitudinea și neliniștea, cari domnește spiritele, nă să mai dureze, și starea lucrului pretinde, mai mult ca ori candu, curaj și rezoluție. Trebuie spusu francu și precisu, care e voindă terei.

Franci'a voiesce libertate, înse cu ordine.

Ordinea, despre acea garanteză eu.

Ajutati-mă, domnil mei, să salvă libertatea.

Pentru a ușura acestui scopu, să ne înținem în deosebirea egala de la reație și teorile revoluționare, să ne postăm între cel ce pretindu să sustină tote nestrămutări, și între aceia, cari nesuvesc a nimici tote. E vorba să ocupă un loc glorioș!

Candu v'amu prezentata senatus-consultulu d'in luna lui septembrie ca consecinția logica a reformelor anterioare și a declaratiilor facute în 28. iunie în numele meu de ministrul de statu, am voită resoluță a deschide una nouă a conciliării și a progresului. D-vos tră, sprijinindu-me pre cără a căstă, nu ati voită să denegă treculu, să debiliță poterea guvernamentală, nece să găduiți imperiului.

Deci misiunea noastră consiste în a realiza principiile proclamate, introducându-le în legi și în viță publică.

Mesurele, cari le voru prezentă ministrul aprobată d-vostre, au unu caracteru adeverat liberal. Daca le vetti primă, se voru introduce următoarele imbunătățiri:

Primarii se voru alege în sinulu consilierilor municipali, afara de casurile exceptiunale prevedute în lege; în Lyon precum și în suburbie d'in Parisu formarea acestor consilii municipali se va concrede sufragiului universal.

In Parisu, unde interesele cetății se legă de a le

intregei Francie, consiliul municipal se va alege de către consiliul legislativ, provoziu degăză cu dreptul, de a regula bugetul este ordinariu al capitalei.

Se voru înființa consilii cantonali, pentru a întruni poterile comunale și a conduce întrebunțierea locu.

Consiliele generale se voru provede cu prerogative noile.

Coloniale voru participă înse-si la această miscare decentralizatoră.

In fine una lege, esitându cerculu în care se află sufragiul universal, va determina funcțiile publice, incompatibile cu mandatele deputaționali.

Către reformele aceste de natură administrativă și politice se voru adunge măsuri legislative de unu interesu imediato pentru populație.

S'a luate la discuție desvoltarea mai rapede a instrucției gratuite elementare, reducerea spesei judecătorești, stergerea contribuției suplementare impusă tăcerilor ce sunt să se refuzează înregistrarea lașamentelor, participarea populației la casele de pastrare, înlesnită prin contribuția agentilor erariai, una regulare mai umană a laborei copiilor în manufacțure, immunitarea salarilor mici și altă cestiu importantă, a căroru rezolvare încea nu e pregătită.

Anchetă ordonată în afacerea agriculturii e terminată, și, indată ce comisia superioară și-a prezentat raportul său, se voru elană proiecte utile.

S'a inceputu una alta ancheta în privința contribuției urbariale.

D-vos tră vă aveți avă a ve ocupa cu unu proiectu valabil, ce reproduce tarifele comune, cari nu dau ansa la combateri serioase. In cazu despre tarifele, cari au provocat reclamări viuie din partea unor ramuri industriale, guvernul nu vi va prezenta proiecte, pana candu nu va veni în posesiunea tuturor actelor chiarificate, apă pentru a-i înlesni consultările.

Espositul despre situația Imperiului ofere rezultate destul de interesante. Negociații nă au stagnat și percepțiunile indirecte, a căroru creștere naturală e unu semn de buna stare și de încredere, sunt pana acumă cu 30 milioane mai mari de cătu în anul precedent. Bugetele ulterioare infățișează excedenți însemnă și bugetul de pre an. 1871 va fi susținută în bunătățiri mai multor ramuri de servicii și dobâră în modu coresponditoru a lucrurilor publice.

Nu o destulă înse a propone reforme, și introduce economie în finanțe și a duce una manipulare bună; pre langa acesto se mai vore, că poterile publice în consonanță cu guvernul să demăstreze prin una conduită apără și sărmă, că cu cătu estindemă mai tare carierele erariai, cu atât suntemu mai rezoluti, să susținem intactă interesele societății și principiile constituției fată de toate forțele.

Unu guvern, care e expresiunea legitima a voinței naționale, are detorintă și potestatea de a castiga respectu constituțional; că ce elu are pre partea sa dreptul și poterea.

Aruncându privirile măle de la afacerile interne în afară de barierile terei, mo felicită, de a vedea poterile straine susținându eu noi relații amicabile. Suveranii și poporele doresc pacea și se ocupă cu progresele civilișatului.

Făcă-se veri ce imputări evul nostru, totu-si avem cause suficiente de a ne face cu elu. Nouă lume oprișe slavă, Russi'a eliberăză pre slavi, Anglia face Irlandie droptate, Iugoslavia mărti mediterane pare să aducă aminte de vechi'a lui splendore, și de la întreunirea în România a tuturor oppilor d'in lumea catolică se poate acceptă una opera de inteleptie și conciliare.

Progresele științei apropia națiunile un'a de altă.

America legă oceanulu linisitul cu marea atlantică prin una cale ferată de una milă mile. Pre totindene se intenționează capitalul și inteleptii, pentru a legă prin impreună electrice cele mai departate regiuni a globului

pământului între sine. Franci'a și Itali'a și voru intinde

mană prin tunelul alpilor. Apele mării mediterane și

ale celei rosie se amestecă degăză prin canalul de la Suez.

Întrăga Europei este reprezentată la sănătatea acestei

întreprinderi gigantice din Egiptu, și de către imperatéră

nu asista adi la deschiderea corpului legislativu, caușă e,

și am insistat, că, prin prezentă sa în una tiéra, unde

odinioara au esecat armele noastre, să manifesteze simpa-

intregei Francie, consiliul municipal se va alege de către consiliul legislativ, provoziu degăză cu dreptul, de a regula bugetul este ordinariu al capitalei.

Domnii mei!

D-vos tră vă susține de nou sesiună este ordinară, intreruptă prin introducerea senatus-consultului. Immediat după verificarea alegătorilor se va incepe sesiunea ordinată. Sper că ea va produce rezultate imbuscatorioare.

Inaltele coruri de statu, unite mai intimu, se voru contielege, ca să realizeze în modu loialu ultimele modificări susținute cu privire la constituție.

Participarea imediata a terei la propriile afaceri va fi una potere nouă pentru imperiu. Corpurile reprezentative voru avea pre venitoru una responsabilitate mai mare. Să o intrebunția spre marirea și buna-starea națiunii. Să dispară divergenții a opinioñilor, cindu va preținde interesul comunu, și camerele să demastre prin inteleptie pre cum și prin patriotismul loru, că Franci'a, fără a recadă în escuse compatimitorie, e aptă, a suportă instituționile cele liberali, cari sunt onoreu tie relor civilizate.

VARIETATI.

* * * (Caușă este traditie) deputatului Aleșandru Romanu se decise în siedintă de către dñeii, 6 decembrie. Raportul comisiei pentru imunitate, cu intenția ca Aleșandru Romanu să fie estradat, se puse sub vota nominală. D'in 428 deputați verificati, 188 votă pentru, 124 contră estradarei. Presedintele n'a votat, 115 au fostu absenți. Raportul mai pre largu despre această siedintă în nr. viitoru.

* * * (Cetim) în diuariu mag. "Hon", că nouul ministru ung. al afacerilor interne, Paulu Rajner, voiește să candidă de deputat în circul electoralu al Brașovului.

* * * (Statisticu) Moravia numera pre unu teritoriu de 38.621 mile patrate 1,851,500 locuitori, dintre cari una tertialitate sunt de naționalitatea slava. Are 90 cetăți, 181 opide, 3029 sate și 1272 reniuni (758 slave).

* * * (Domnilele loru) fratii Em. și Isacu Hillel Manoach, facandu donație universității d'in București una sută mii franci, spre a se potă tramite tineri pentru studiu la facultățile d'in Paris;

Ministerul publică spre cunoștința tuturor domeniilor studenti, cari au terminat cursurile facultăților d'in București și voru fi obținutu diplome de licențiatu de la un'a d'in aceste facultăți, că la 25 de viitorul Septembrie, are să se tiene concursul la această universitate și acela, care va obține rezultate mai bune, va obține una bursă de două mii cinci sute franci pe anu, pentru a merge să ai completeze studiile la Parisu, în termenul de trei ani, conformu condițiilor d'in actul de donație.

"Rom."

Sciri electrice.

Madrid, 3. dec. "Imperial" dice: Adă se prezentă cortesului una lege în privința radicării stării exceptiunale.

Paris, 4. dec. Diuariul "Soir" spune, că cabinetul italianu s'a constituit definitiv.

Viena, 4. dec. Unu telegramu al "Press" spune, că înzurgării de la Braici și Main'a se incercă a se apropiă de avangardele imperiale poste langa Pietropăalo și Cosmasu. S'au întemplat multe atacuri, înse fără urmări însemnate. Siefulu statului majoru, Codeliciu, va sosi adi în Vien'a.

Viena, 4. dec. Unu articolu al "Press" vorbindu despre batalia d'in Dalmatia dice: Seama cu tota securitatea, că comandanțele Auersperg nu a procesu după bunu placul său, ei la mandatul mai naltu. Numai pentru a salva onoreu militar, trebuie să se ocupe Dragali. Se aduna lemne, pentru a fi folosiți pre muntii de la Boeza sate militare. "Press" și exprime parerea de reu, că Auersperg remane și pre venitoru în Dalmatia în caletate de comandanți alii trupelor și că ceste d'in urma nu se immobilează.

Bursa de Vien'a de la 7. dec.

5% metall.	59.90	Londra	124.45
Imprum. nat.	69.70	Argintu	122.25
Sorti d'in 1860	96.25	Galbenu	5.86
Act. de banca	728.-	Napoleond'or	9.92
Act. inst. cred.	254.-		

Proprietari, editori și redactori respondatori.

ALEXANDRU ROMANU.

